

Programsensorrappport, Bachelorprogrammet i Politisk Økonomi 2018

Jo Thori Lind
Januar, 2019

1) Bakgrunn

Denne rapporten er programsensors rapport for bachelorprogrammet i politisk økonomi ved UiB året 2018. Etter samråd med programleder Rune Jansen Hagen har jeg valgt å konsentrere meg om oppbygningen og kurstilfanget slik det er presentert på programmets nettsider i år. Bakgrunnen for det er at dette er et nytt program hvor vi tror det kan være nyttig å se på om oppbygningen er hensiktsmessig. Jeg vil først ta for meg programmet som helhet før jeg ser nærmere på de tre emnene som tilbys spesielt til programmets studenter. De emnene som er hentet fra instituttene mer generelt skal også tilpasses studenter på andre programmer, så jeg har valgt å ikke gå inn i detaljer om dem.

2) Programmet som helhet

Studieprogrammet i politisk økonomi trekker på kurs fra Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og Institutt for økonomi i tillegg til at det tilbys tre 10sp kurs spesielt tilpasset programmet (hvor riktignok et også er åpent for andre studenter). Totalt er det 70 sp samfunnsøkonomi, 30 sp statsvitenskap og 30 sp fellesemner. I tillegg kommer 30 sp frie emner, 10 sp ex phil og en bacheloroppgave på 10 sp. Dette gir en viss overvekt mot samfunnsøkonomi. Alle metodekursene er lagt under samfunnsøkonomi. Videre er kravet for å kvalifisere seg til opptak til de fleste masterprogrammene i samfunnsøkonomi både nasjonalt og internasjonalt basert på et ganske omfattende obligatorisk bachelor-opplegg, så jeg tror dette ikke kan unngås. Sannsynligvis er også vektingen hensiktsmessig.

Men det er en ulempe at de som ønsker å kvalifisere seg til masterprogrammet i administrasjon må bruke deler av sine valgfrie emner til å kvalifisere seg. Dette legger begrensinger på utveksling og muligheten til å forfølge egne interesser. Man kunne se for seg en ordning hvor noen av de obligatoriske økonomi-emnene kunne erstattes av de obligatoriske AORG104 og MET102. Dette ville sannsynligvis gå på bekostning av kvalifikasjon for masterprogrammet i samfunnsøkonomi.

Det virker ellers på meg som det er en hensiktsmessig oppbygning av programmet. Siden studentene skal få en innføring i to forholdsvis ulike fag blir en ganske stor del av programmet

brukt på å legge på plass teorigrunnlag, delvis på bekostning av anvendelser. Men dette gjør studentene godt skodd på to fagfelt, som bør være attraktivt i arbeidsmarkedet.

3) Programspesifikke emner

Det er tre emner som tilbys spesielt for studentene på bachelorprogrammet i politisk økonomi, POLECON100 – Innføring i politisk økonomi, POLECON200 – Regulering og politikk og ECON225 – Politisk økonomi - økonomiske perspektiver. Det siste emnet er åpent for studenter fra andre programmer, men er så nært knyttet til programmet i politisk økonomi at jeg ser på det som et program-emne. Til tross for en tverrfaglig innretning heller det første noe mer mot administrasjon mens de to siste heller mot økonomi. Jeg skal forsøke å ta for meg hvert av emnene.

POLECON100 er et innføringsemne som tilbys i første semester. Formålet er å gi en innføring i politisk økonomi. Min lesning av pensumlisten er at det er sterkere fokus på den statsvitenskapelige inngangen til politisk økonomi enn en mer økonomisk-orientert inngang. I tillegg til en innføringsbok om samfunnsvitenskap (Balsvik og Solli) er det tre bøker skrevet av statsvitere. Dette veies noe opp med et par artikler fra økonomifaget. Lærekreftene er også så vidt jeg kan se utelukkende trukket fra Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap. Studenten møter i første semester to emner som er rene økonomi-kurs, og det er derfor naturlig at de også får en god dose statsvitenskapelig stoff. Men siden kurset er spesielt innrettet mot programmet i politisk økonomi tror jeg det kunne være nyttig for studentene å også bli mer direkte eksponert for en klarer økonomisk tolkning av politisk økonomi, dvs. en slags forsmak på ECON225. Siden studentene videre skal i gang med mange semestre med disiplinære emner tror jeg dette kan gi dem et bedre utgangspunkt for å se helheten i programmet de går gjennom. Organisatorisk vil det beste være å trekke på lærerkrefter fra begge instituttene som i størst mulig grad samarbeider om undervisning og utarbeidelse av pensumlister.

POLECON200 fokuserer på politisk regulering av markeder. Dette er et både svært interessant og relevant tema for et kurs på programmet. Mye av samspillet mellom politikk og økonomi dreier seg om spørsmål hvor politikere og byråkrater ønsker å påvirke økonomien og dens virkemåte. Reguleringer er da typisk virkemidlet. Men min lesning av pensumlista indikerer at det er sterk fokus på regulering av konkurranseforhold og markedsrett, men liten fokus på andre tematikker. Tematikker som ville vært interessante å se på er miljøpolitikk, organisering av velferdsstat, og omfordelingspolitikk. Med apparatet studentene har på dette stadiet kan også problemstillinger knyttet til skjevfordeling av nytte og kostnader ved tiltak som

miljøreguleringer eller internasjonal handelspolitikk, og hvordan dette spiller sammen med politiske prosesser som populisme, være interessante å analysere. Jamfør omtalen av POLECON100 kunne det også vært nyttig å trekke mer på lærerkrefter fra Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap for å få en bedre integrasjon av flere tradisjoner for å analysere problemstillingene.

ECON225 er en innføring i ny politisk økonomi. Helland og Sørensens lærebok, som er pensum, bør gi en god innføring i å analysere politikk ved hjelp av et økonomisk modellapparat. Etter emnene studentene har vært gjennom på dette stadiet er det fint om komme til disse temaene. Artikkelpensumet gjør også at balansen mellom økonomiske og statsvitenskapelige tilnærminger blir forholdsvis god, selv om det nok er en viss overvekt mot økonomi. Så vidt jeg kan se er kurset ganske teoretisk. Jeg kunne ønsket meg litt mer empiri, men jeg er klar over at det ikke er lett å få til på en god måte med den metodebakgrunnen masterstudenter besitter.

4) Oppsummering

I sum synes jeg bachelorprogrammet i politisk økonomi er et god program. Det er fornuftig satt sammen, lærer studentene stoff som er interessant, viktig og relevant i arbeidslivet.

De punktene jeg kan anbefale å se på om det kan arbeides vider med er

- Balansering mellom statsvitenskap og økonomi
- Bedre muligheter for spesialisering mot mastergrad i administrasjon
- Nærmere samarbeid mellom fagmiljøene og instituttene på de enkelte kursene, særlig POLECON-kursene
- Økt fokus på gode empiriske studier

PROGRAMSENSOR-RAPPORT FOR 2018

Institutt for økonomi, Universitetet i Bergen

Mai 2019

Karl R. Pedersen

Institutt for samfunnsøkonomi, Norges Handelshøyskole

Programsensor

PROGRAMSENSOR-RAPPORT 2018 – INSTITUTT FOR ØKONOMI, UIB

INNLEDNING

Instituttledelsen, ved styrer Kjell Vaage og undervisningsleder Frode Meland, ville at denne rapporten skulle ha førsteårsstudentene i samfunnsøkonomi – deres bakgrunn, holdninger og fremtidsplaner – som hovedfokus. Bakgrunnen er at en betydelig del av studentene som begynner på samfunnsøkonomi (Årsstudiet, Bachelorstudiet eller Profesjonsstudiet), avslutter studiet uten å fullføre noen grad i samfunnsøkonomi ved UiB. Årsstudentene nøyer seg med det ene året, og frafallet blant bachelorstudentene og profesjonsstudentene er betydelig, spesielt etter ett års studium.

Rapporten er to-delt. Første (og viktigste) del er en analyse av en spørreundersøkelse blant de som begynte høsten 2017, gjennomført vinteren/våren 2018. Andre del er (summeriske) referater av diskusjoner i åpne møter med studenter som begynte høsten 2018 (og noen andre), gjennomført vinteren/våren 2019. Det er altså primært studenter tidlig i sitt andre semester med samfunnsøkonomi som er under lupen i begge delene. Dette er sannsynligvis et kritisk tidspunkt, hvor fundamentet for beslutninger om fremtidige studier legges – og dermed forklaringen på det store frafallet etter ett års studium kan finnes.

Med utgangspunkt i den nettopp publiserte UiB-rapporten «Resultater innen utdanningsfeltet ved det samfunnsvitenskapelige fakultet», har vi en del informasjon om de aktuelle kullene. Følgende to tabeller viser antall og inntakskvalitet for de to kullene.

2017-kullet

	Års	Bachelor	Profesjon
Opptak	34	141	28
Registrert	34	119	30
1. gangs vitnemål	43,4	43,2	44,3
Ordinær kvote	55,0	47,2	48,2

2018-kullet

	Års	Bachelor	Profesjon
Opptak	44	118	36
Registrert	43	117	38
1. gangs vitnemål	46,8	43,4	42,4
Ordinær kvote	54,1	47,3	45,9

Vi ser at opptaksgrensen til Årsstudiet var høyere enn til de to andre studiene på begge kull (spesielt ordinær kvote), og der var også forskjellene mellom 1. gangs vitnemål og ordinær kvote klart høyest. Opptaksgrensene til Profesjonsstudiet synes å ha falt betydelig fra 2017 til 2018; mens den var høyere enn til Bachelorstudiet i 2017, var den lavere i 2018. Dette skyldes i hovedsak 1 student, tatt inn på tredjeopptak.

Til sammenligning var opptakskravene til Bachelorstudiet i økonomi og administrasjon ved NHH i 2017 52,6 for 1. gangs vitnemål og 56,0 for ordinær kvote. De tilsvarende tallene for 2018 var 52,7 og 56,5.

DEL I**ANALYSE AV SPØRREUNDERSØKELSE OG KOMMENTARER TIL SPØRRESKJEMA**

Spørreundersøkelsen ble gjennomført vinteren/våren 2018 for studenter i Årsstudiet (ett kull), Bachelorstudiet (3 kull) og Profesjonsstudiet (5 kull). Masterstudentene var ikke med i undersøkelsen. I denne rapporten fokuseres det som sagt på førsteårsstudenter i alle studiene, det vil si studenter som påbegynte sine studier i samfunnsøkonomi ved UiB høsten 2017.

Selve spørreskjemaet følger som vedlegg.

Antall respondenter og svarprosent er følgende (basert på spørsmål 4 og 5 i undersøkelsen – se nedenfor):

	Års	Bachelor	Profesjon
Antall respondenter totalt	12	82	31
Antall respondenter i 2. semester	12 (svarprosent 55)	47 (svarprosent 48)	8 (svarprosent 35)

Siden svarprosenten er begrenset, er det vanskelig å si hvor representativ undersøkelsen er. Muligens er det slik at svarprosenten er lavest blant de som finner seg dårligst til rette – se kommentarer til spørsmål 8(ii) nedenfor.

Spørreskjemaet er utformet slik at alle studenter, uansett fag og semester skal besvare de samme spørsmålene. Kanskje det ville fungert bedre om en lagde et skjema for hvert studium, muligens også for hvert årskull eller semester. I så fall kunne spørsmålene vært mer spesifikke og målrettede.

---

1. Bakgrunnsinformasjon**Spm 1: Kjønn**

Når det gjelder førsteårsstudentene, synes det som om det er en stor kvinneovervekt i Årsstudiet (67%) og Profesjonsstudiet (75%), mens kvinnene er i mindretall i Bachelorstudiet (34%). Sammenligninger med andre kull, tyder på at disse forskjellene skyldes tilfeldigheter i kullet og/eller utvalget av respondenter.

Spm 2: Alder

Her synes hovedresultatet å være at årsstudentene er eldre enn de andre. Mens bare 25 prosent av dem er under 21 år, rapporterer om lag 40 prosent av bachelor- og profesjonsstudentene at de er det.

Hvis svarene her skal kunne tolkes og brukes til noe, f.eks. til å si om studentene kommer direkte fra videregående eller ikke, burde spørsmålet vært formulert annerledes., f.eks. Hvor gammel er du/blir du i 2018 eller Hvor gammel var du det året du begynte på studiet.

Spm 3: Bosted

Her dominerer som ventet Vestlandet (Hordaland og Rogaland) med nærmere 42 prosent og det sentrale Østlandet (Oslo og Akershus) med 32 prosent.

Spørsmål 4 og spørsmål 5 er nøkkelspørsmål som kan brukes til å filtrere svarene på de andre spørsmålene på studium og semester.

Spm 4: Hvilket studium går du på?

Spm 5: I hvilket semester er du nå?

Spm 6: Hva er din gjennomsnittskarakter (uten tilleggspoeng) fra videregående skole?

	Års	Bachelor	Profesjon
<4	0	2,1	1,1
4-4,4	0	34,0	33,0
4,5-4,9	50	48,8	46,2
5-5,4	50	14,9	17,6
5,4-6	0	2,1	2,2

Vi ser at årsstudentene har de høyeste karakterene i gjennomsnitt. Det er verdt å merke seg siden at opptakskravene ved NHH i 2017 svarer til en gjennomsnittskarakter på 5,26, så er det svært få av disse førsteårsstudentene som ville kommet inn på NHH direkte fra videregående dersom de hadde søkt.

Spm 7(i): Hva er det mest avanserte kurset i matematikk du hadde på videregående skole?

	Års	Bachelor	Profesjon
R2	25	19,2	50
R1	26,7	8,5	12,5
S2	33,3	38,3	37,5
S1	16,7	4,3	0
2T	0	0	0
2P	8,3	27,7	0
Annet	0	2,1	0

Vi ser at en betydelig andel av årsstudentene og bachelorstudentene har dårligere matematikkbakgrunn enn profesjonsstudentene, hvor det er satt minstekrav.

Spm 7(ii): Hvilken karakter oppnådde du i dette matematikkfaget?

Her oppnådde 50 prosent av profesjonsstudentene karakteren 5 eller 6, mens bare 36,2 prosent av bachelorstudentene gjorde det. Blant årsstudentene var andelen 66,7 (men ingen av dem fikk 6).

Så det store bildet er at profesjonsstudentene har mer avanserte matematikkurs fra videregående og at de også har bedre karakterer enn bachelorstudentene.

2. Forrige semester

Spm 8(i): Antall eksamener i samfunnsøkonomiske emner avlagt forrige semester?

	Års	Bachelor	Profesjon
--	-----	----------	-----------

1			75
2	8,3	15,2	12,5
3	91,7	80,4	12,5
4 eller flere		4,4	

Vi ser at de aller fleste følger studieplanen, 3 eksamener i samfunnsøkonomi første semester for års- og bachelorstudenter og en eksamen for profesjonsstudentene.

Spm 8(ii): Karakter på eksamener i samfunnsøkonomiske fag avlagt forrige semester?

Det er svært høy andel A og B: 40 prosent blant årsstudentene, 32,6 blant bachelorstudentene og hele 45,5 blant profesjonsstudentene. Offisielle tall viser at de riktige tallene er knappe 24 prosent blant årsstudentene, litt under 17 for bachelorstudentene og litt under 35 for profesjonsstudentene. Dette synes å bekrefte mistanken om at de svakeste er overrepresentert blant de som ikke har svart på spørreundersøkelsen.

Karakterfordelingen som kommer ut av undersøkelsen er uansett unøyaktig, i og med at respondentene bare kan krysse av en gang for hver karakter. Det betyr at en student som har avlagt tre eksamener og fått A på alle tre, bare kan krysse av en gang.

For øvrig bør *Ikke avlagt eksamen* ikke være en svarkategori her; det er karakterfordelingen på avlagte eksamener man ønsker informasjon om.

3. Forventninger

Spm 9: Hva var hovedgrunnen til at du valgte å studere samfunnsøkonomi?

Dette spørsmålet dreier seg om samfunnsøkonomi generelt, ikke nødvendigvis ved UiB. Oppfatter respondentene det slik?

Det er 8 underspørsmål her, om jobbmuligheter, interesser og selve studiet. Svarene spriker svært:

Blant årsstudentene er det delspørsmål 2 (*Ha noe å gjøre..*) som er største kategori, blant bachelorstudentene dominerer delspørsmål 1 (*Kvalifisere for jobb*), mens profesjonsstudentene krysser av for delspørsmål 8 (*Kom ikke inn andre steder*).

Svarkategoriene kunne kanskje forenkles noe:

Delspørsmål 4-7 er mye om interesser og kunne slås sammen.

Delspørsmål 3 burde vært: For å kvalifisere meg for annet studium.

Delspørsmål 8 fanges opp av det neste hovedspørsmålet, spørsmål 10.

Spm 10: Var samfunnsøkonomi ved UiB førsteprioritet da du søkte om opptak i samfunnsøkonomi?

Hvis alle studenter rangerte og søkte foretrukne studier uten tanke på opptaksmulighetene, ville svarene på dette spørsmålet være enkle å fortolke. Men hva om en student som vet at han ikke vil komme inn på NHH, setter Årsstudiet som første prioritet – med tanke på å øke mulighetene for å komme inn på NHH? I så fall betyr svaret noe annet.

Svarene er som følger:

	Års	Bachelor	Profesjon
Ja	50	58,2	37,5
Nei	50	41,8	62,5

Det er muligens overraskende at vi finner den laveste JA-prosenten blant profesjonsstudentene.

Det er her verdt å merke seg at JA-prosenten øker med studietiden. For tredjeårsstudenter (6. semester) var JA-prosenten 75 for bachelorstudentene og 72,7 for profesjonsstudentene. Det er vel grunn til å tro at det er de som har studiet som førsteprioritet i utgangspunktet som fremdeles henger med etter 3 år (gitt første fortolkning av svarene).

Spm 11: I hvilken grad svarte studiet til forventningene du hadde forut for studievalget?

På en skala fra 1 til 10 er svarene som følger:

	Års	Bachelor	Profesjon
1-3	25	2,1	12,5
4-6	33,3	34,6	37,5
7-10	41,7	53,1	50

Vi ser at 25 prosent av årsstudentene er svært negative (1-3). Bachelor- og profesjonsstudentene er klart mer positive og svarer relativt likt. Minst 50 prosent av dem er svært positive (7-10).

Utviklingen over tid er her forskjellig for bachelor- og profesjonsstudenter: Tredjeårsstudenter på Profesjonsstudiet ligger alle (100 prosent) på 7-10, mens bare 36,5 av bachelorstudentene gjør det.

4. Undervisningsopplegget

Spm 12: Hva ville etter din mening være gode tiltak for å forbedre innhold og undervisning i studiet i samfunnsøkonomi?

	Års	Bachelor	Profesjon
Flere seminarer	16,7	22,1	14,3
Flere obligatoriske øvinger/høyere krav	25	19,7	7,1
Grundigere tilbakemeldinger	15	15	35,7
Mentorordning	16,7	9,3	7,1

Her spriker svarene, men grundigere tilbakemelding på skriftlig arbeid og flere seminarer synes å være de mest populære tiltakene. I tillegg er flere øvinger/høyere krav høyt på ønskelisten blant års- og bachelorstudenter. Burde dette punktet kanskje vært delt i to? Det er forskjell på flere (repetitive) øvinger og høyere (faglige) krav.

Spm 13: Instituttet ønsker å styrke kullfølelsen og den faglige og sosiale tilhørigheten for studentene våre. De siste semestrene har vi satt dere opp på seminarer med de samme medstudentene på tvers av semester og fag (gjelder de tre første semestrene av studiet). Hva synes dere om dette tiltaket?

	Års	Bachelor	Profesjon
--	-----	----------	-----------

Fungerer godt	75	42,6	50
Ville fungert om ikke studentene selv velger å bytte gruppe	8,3	19,2	25
Ikke berørt	16,7	31,9	25

Dette tiltaket ser ut til å ha fungert godt, men det er noe ulik oppfatning av problemet knyttet til at noen velger å bytte gruppe.

Hvorfor krysser mange førsteårsstudenter av for *Ikke berørt*? Det er jo nettopp dem ordningen er laget for.

Spm 14: Har du andre forslag til å bedre kullfølelsen og tilhørigheten?

Gis meningsfulle svar?

Spm 15: Hvilken organisering av seminarundervisningen ville du valgt?

Her krysser 90 prosent av for *Annet*, men hva er det?

5. Tid brukt i studiet

Spm 16: Hvor mange timer bruker du/brukte du ukentlig på forelesninger, seminarer, egenorganisert gruppearbeid, egenstudier, lønnet arbeid, frivillig arbeid?

Hvis vi ser på egenstudier, er fordelingen blant førsteårsstudentene fom følger:

	Års	Bachelor	Profesjon
0	0	0	0
1-5	9,1	26,6	37,5
6-10	54,6	40	25
11-15	9,1	22,2	25
16-20	27,3	8,9	12,5
>20	0	2,2	0

De fleste ser ut til å bruke mellom 6 og 15 timer på egenstudier.

Når det gjelder egenstudier, har nesten alle svart. Men for andre kategorier er antall svar lavere, spesielt for kategorien lønnet arbeid, hvor ingen har krysset av for 0 timer. Fortolkningen må være at de som ikke har jobbet, har sett på kategorien som irrelevant og derfor ikke brydd seg om å svare. Følgelig er det vanskelig å gi svarene meningsfylte fortolkninger.

Forøvrig burde det kanskje vært presisert at spørsmålet gjelder tidsbruk i semesteret (mens forelesningene går).

6. Valg av studium og videre planer

Spm 17: Ønsker du å fullføre bachelorgrad i samfunnsøkonomi ved UiB? (For profesjonsstudenter: Ønsker du å fullføre ditt studium?)

	Års	Bachelor	Profesjon
Ja	8,3	72,3	50
Nei	58,3	6,4	12,5
Usikker	33,3	21,3	37,3

Vi ser at årsstudentene ikke ser på Bachelorstudiet som et naturlig valg, mens nesten tre fjerdedeler av bachelorstudentene (i begynnelsen av sitt andre semester) har intensjon om å fullføre studiet. Halvparten av profesjonsstudentene i samme situasjon har intensjon om å fullføre studiet. Men mange er usikre.

Problem: De som svarer JA på dette spørsmålet, bes om å hoppe til spørsmål 22 (om livet etter fullført studium). De som gjør det, vil f.eks. ikke kunne svare på spørsmål 20 om de ønsker å søke opptak til masterstudiet.

Spm 18: Hvis du ikke ønsker, eller er usikker på om du ønsker å fullføre graden i samfunnsøkonomi ved UiB, hva er dine preferanser?

Her er de dominerende svarene NHH og «komme inn på annet studium» (underforstått annet studium enn økonomi (?)).

	Års	Bachelor	Profesjon
NHH	27,3	15,4	50
Annet studium	54,5	38,5	0

Det er verdt å merke seg at antall respondenter her er svært lavt, f.eks. har bare 4 profesjonsstudenter svart.

Spm 19: Hvis du ikke ønsker, eller er usikker på om du ønsker å fullføre graden i samfunnsøkonomi ved UiB, hva er hovedgrunnen?

Her dominerer kategorien *Annet*, men hva er det?

Problem: Spørsmål 20 og spørsmål 21 er for de som planlegger å fullføre bachelorgraden i samfunnsøkonomi ved UiB og muligheten for at de vil ta Masterstudiet samme sted. Men disse respondentene er etter spørsmål 17 bedt om å hoppe direkte til spørsmål 22. De som har gjort det, har selvfølgelig ikke besvart disse spørsmålene. Noen få har imidlertid svart, men svarene kan umulig være særlig representative.

Spm 20: Hvis du ønsker å fullføre bachelorgraden i samfunnsøkonomi ved UiB, vil du søke om opptak til mastergrad i samfunnsøkonomi ved UiB?

Her svarer 28,6 prosent av årsstudentene JA (2 respondenter), mens ingen blant bachelorstudentene (8 respondenter) eller profesjonsstudentene (4 respondenter) gjør det.

Spm 21: Om du ikke ønsker eller er usikker på om du vil søke opptak til mastergrad i samfunnsøkonomi ved UiB, hvilke endringer kunne fått deg til å søke?

Her etterlyses generelt mer informasjon, mens bachelor- og profesjonsstudentene ønsker at det skal gjøres enklere å kombinere med fag på NHH.

Spm 22: Hva ønsker du å gjøre etter fullført studie?

	Års	Bachelor	Profesjon
Privat	75	50	62,5
Offentlig	8,3	19,6	25

Her er det klart ta en jobb i privat sektor (underforstått i Norge) står høyest på ønskelisten hos de fleste. Men vi ser at en relativt stor andel sikter seg inn på offentlig sektor.

7. Trekning

Gjelder gavekort (på 1000 kr) som belønning for deltakelse i undersøkelsen. Det er uklart om det er snakk om ett eller flere gavekort, men den typen informasjon er sikkert distribuert i andre sammenhenger, for å motivere til deltakelse.

DEL II

REFERAT FRA ÅPNE MØTER MELLOM STUDENTER OG INSTITUTTLEDELSE

Alle studenter i de tre studiene ble invitert til et åpent møte med instituttledelsen (ved styrer Kjell Vaage og undervisningsleder Frode Meland), hvor programsensor også var til stede. Det ble servert pizza og brus.

Studentene var i utgangspunktet bedt om å ta stilling til noen spørsmål, men sto fritt til å ta opp alle typer problemstillinger som hadde med det aktuelle studiet å gjøre.

Årsstudiet

Dato: 21.02.19, kl. 14-15

Fremmøte: 2 studenter

Spm 1: Hva var grunnen til at dere søkte på årsstudiet og ikke på bachelor/politisk økonomi/profesjon?

Begge de fremmøtte kom rett fra videregående skole til Årsstudiet og hadde to typer begrunnelser. Den ene var at de var litt usikre på hva de egentlig ville studere, og at de foretrakk å ta et avsluttende ett-års studium i stedet for å velge et lenger studium og så trekke seg fra det dersom de ikke trivdes med det. De fant det mer tilfredsstillende rent personlig, men trakk også frem mulige problemer i forhold til Lånekassen for utdanning.

I tillegg trakk de frem at studiet gir dem konkurransepoeng ved søknad på andre studier, samt mulige fritak for samfunnsøkonomiske fag i enkelte av disse. I den forbindelse kom det frem at begge de

fremmøtte hadde søkt NHH og fått avslag, men at de regnet med å komme inn der etter fullført Årsstudium. De var i utgangspunktet begge innstilt på å begynne på NHH høsten 2019.

Spm 2: Følger dere opprinnelig plan (hvis dere hadde en)?

I utgangspunktet var planene nettopp å bruke Årsstudiet som et springbrett for å komme inn på NHH.

Spm 3: Har tiden på vårt studie fått dere til å tenke på å søke overgang til bachelor?

Begge sa de vurderte Bachelorstudiet i samfunnsøkonomi ved UiB. Begrunnelsen for ønsket om å begynne på NHH var dels at studiet der er bredere og mer fleksibelt, med mindre vekt på ren samfunnsøkonomi, og dels at jobb- og karrieremuligheter synes å være bedre.

Spm 4: Er det noe vi kunne gjort annerledes for å gjøre overgangen til bachelor mer attraktiv?

Instituttstyrer orienterte om arbeidet med å lage profiler, en for de som ser for seg en jobb i offentlig sektor og en skreddersydd for de som sikter seg inn mot privat sektor, den siste med et vesentlig innslag av bedriftsøkonomiske tema. Begge de fremmøtte syntes dette var en god ide, som gjorde bachelorstudiet mer attraktivt for dem.

De fremmøtte ga uttrykk for at de var godt fornøyd med både studiet og foreleserne.

Ellers kom det frem at studentmiljøet, hvor det i det daglige ikke er noe skille mellom årsstudenter og bachelorstudenter, blir vurdert som veldig godt. Fadderordningen ble i den forbindelse trukket frem som noe positivt.

Et viktig problem dukket opp under diskusjonen: Det er vanskelig å formidle informasjon fra instituttet til studentene – på en måte som gjør at den oppfattes.

Profesjonsstudiet

Dato: 21.02.19, kl. 15-16

Fremmøtte: 9 studenter, de fleste fra 1. kull, men også noen fra 2. og 3. kull.

Spm 1: I hvilken grad oppfatter dere at dere er på et spesielt studium, at dere får spesiell oppfølging? Hva består denne i fra deres ståsted?

De fremmøtte ga uttrykk for at de ikke oppfattet seg som spesielt privilegert.

Spm 2: Hva er forbedringsmulighetene i studiet?

Førsteintrykket (dvs. første semester) ble trukket frem som et problem og en viktig årsak til det store frafallet i første semester, spesielt ECN100, men også matematikkursene fikk nokså negativ omtale.

Spm 3: Vi lager i disse dager profiler også på master, der fag fra NHH blir vevd inn. Vil det gjøre det mer attraktivt å fullføre masteren?

Undervisningsleder påpekte at valgfriheten i profesjonsstudiet er mindre enn på masterstudiet, men at «miniprofiler» kunne være mulig.

Forslaget ble godt mottatt.

Spm 4: En del faller fra før fullført master. Hva er grunnene til det?

Det ble klart tidlig i diskusjonen at NHH er en konkurrent til Profesjonsstudiet på samme måte som til Årsstudiet. En student stilte (nærmest provoserende) spørsmålet: Hvorfor skal vi ikke skifte over til NHH? Det virket som om svært mange tenkte i de baner. Det ble i den forbindelse kommentert at en populær leder for en faddergruppe hadde fortalt at han skulle begynne på NHH og anbefalte alle å gjøre det.

De fremmøtte etterlyste «salgsargumenter», med vekt på praktisk relevans og jobb/karrieremuligheter – både for å trekke til seg studenter og ikke minst for å holde på de som allerede har startet på studiet. Aktuelle tiltak kunne være mer/bedre informasjon om studiet og etablering av en arena hvor ferske studenter kan møte studenter i sluttfasen.

Spørsmålet om hvordan instituttet skal formidle informasjon til studentene dukket opp som et problem også her, på samme måte som i forbindelse med Årsstudiet.

Bachelorstudiet

Dato: 07.03. 18, kl. 15-16

Fremmøtte: 3

Spm 1: Mentorordningen fra H18 (førstesemesterstudenter) blir ikke brukt. Forbedringer?

To av de fremmøtte kjente ikke til ordningen, mens en mente det ikke var behov for ordningen.

Spm 2: Bachelor får nå lov til å levere inn profesjons andre obligatoriske oppgave. I tillegg gir vi bedre tilbakemeldinger på oblig. i ECON 100 og ECON130. Fungerer det?

Ordningen var kjent, men ikke brukt. Det ble etterlyst muntlig individuell tilbakemelding/veiledning og dialog.

Spm 3: Vi har laget profiler på bachelornivå og økt antall tilgjengelige valgemenner. Har det gjort studiet mer attraktivt? Er det synlig nok?

Nyordningen ble godt mottatt, men var dårlig kjent.

Spm 4: Hva annet kunne vi gjort for å gjøre det mer attraktivt å fullføre bacheloren?

Her ble det en bred diskusjon om bl.a. undervisningsformer, fadderordning osv. uten noen klare konklusjoner.

Spm 5: Vi lager i disse dager profiler også på master, der fag fra NHH blir vevd inn. Vil det gjøre det mer attraktivt å søke opptak til master?

De fremmøtte var positive til dette.

Spm 6: De som vil/ikke vil videre til master: Hva er de viktigste grunnene?

NHH frister tydeligvis også her.

Informasjonsproblemer kom opp også her.

Det store frafallet blant bachelorstudentene ble delvis forklart med at NHH frister og at opptak til Årsstudiet er begrenset. I tillegg ble det kommentert at mange sliter faglig, spesielt med matematikken.

KONKLUSJON

Det synes ganske klart at en betydelig andel av førsteårsstudentene går på et studium som ikke var deres førsteprioritet, og at en stor del av dem (når de er i sitt andre semester) tenker på å fortsette studiene andre steder. Disse studentene vet at de ved å fullføre ett års studium, får 4 konkurransepoeng ved søknad på ordinær kvote andre steder. Hvis de da i tillegg har avtjent verneplikt, gått på folkehøyskole, jobbet eller hatt ferie et år (altså blitt et år eldre), har de 2 konkurransepoeng til, altså 6 til sammen. Da vil en del av disse studentene allerede etter ett års studium ved UiB f.eks. kunne bli tatt opp i NHHs bachelorprogram, hvor de også vil få fritak for en del samfunnsøkonomiske fag. For den enkelte er dette en meget rasjonell og antakelig godt gjennomtenkt strategi – uansett hvilket studium han/hun ønsker å fortsette med.

VEDLEGG

Undersøkelse til studenter ved Institutt for økonomi, UiB 2018 - Spørreskjema

UNIVERSITY OF BERGEN

- [Mange Econis](#)
- [År Account](#)
- [Sjå Ditt](#)

Undersøkelse til studenter ved Institutt for økonomi, UIB 2018

1

Bakgrunnsinformasjon

1. Kjønn *

- Mann
- Kvinne

2. Alder *

- 18-20
- 21-25
- 26-30
- 31-35
- > 35

3. Bosted/fylke (fast bosted da du var 17 år) *

- Akershus
- Finnmark
- Hordaland
- Oslo
- Aust-Agder
- Hedmark
- Nord-Troms
- Rogaland

Sogn og Fjordane

- Troms
- Østfold

- Sør-Troms
- Vest-Agder
- Utlend

- Telemark
- Vestfold

4. Hvilket studium går du på? *

- Bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi
- Bachelorprogrammet i politisk økonomi
- Årsstudiet i samfunnsøkonomi
- Profesjonsstudiet i samfunnsøkonomi
- Bachelorprogrammet i miljø- og ressursfag, samfunnsøkonomisk retning (MIRE)
- Bachelorprogrammet i informatikk-matematikk-økonomi
- Annet

5. I hvilket semester er du nå? *

- 1. semester
- 2. semester
- 3. semester
- 4. semester
- 5. semester
- 6. semester
- > 6. semester

6. Hva er din gjennomsnittskarakter (uten tilleggspoen) fra videregående skole? *

- under 3,5
- 3,5 - 3,9
- 4 - 4,4
- 4,5 - 4,9
- 5 - 5,4
- 5,5 - 6

7.

Ⓛ Hva var det mest avanserte kurset i matematikk du hadde på videregående skole? (Ett valg mulig) *

- Matematikk 2P
- Matematikk 2T

- Feltnutløst S1
- Feltnutløst S2
- Feltnutløst R1
- Feltnutløst R2
- Annet

(f) Hvilken karakter oppnådde du i det beste matematikkfaget? *

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- Husker ikke

[Continue](#) [Previous](#)

F

- Ikke avlagt eksamen

[Continue](#) [Previous](#)

9. Hva var hovedgrunnene til at du valgte å studere samfunnsøkonomi? (To valg mulig) *

- For å kvalifisere meg for jobb
- For å finne ut om studiet passer/passet for meg
- For å ha noe å gjøre før jeg kan/kanne begynne på annet studium eller jobb
- Fordi jeg er/var interessert i kunnskap om samfunnsøkonomi
- Fordi jeg er/var interessert i å bruke samfunnsøkonomi til bestemte formål
- Fordi noen anbefalte samfunnsøkonomi
- Fordi jeg er samfunnsinteressert og synes feget dekket disse interessene
- Fordi jeg kom inn på studiet her og ikke på andre studier jeg hadde prioritert høyere
- Annet

B. (f) Antall eksamener i samfunnsøkonomiske emner avlagt forrige semester (ett eller)

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4 eller fler

(f). Karakter på eksamener i samfunnsøkonomiske emner avlagt forrige semester (flere valg mulig) *

- A
- B
- C
- D
- E
-

[Continue](#) [Previous](#)

10. Var samfunnsøkonomistudiet ved UIB førstprioritet da du søkte om oppbakk til samfunnsøkonomi? *

- Ja
- Nei

11. I hvilken grad svarte studiet til forventningene du hadde forut for studievalget? (1 = ikke i det hele tatt; 10 = perfekt) *

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

[Continue](#) [Previous](#)

2/19/2019

MacForm Panel

12. Hva ville etter din mening være gode tiltak for å forbedre innhold og undervisning i studiet i samfunnsøkonomi? (To valg mulig) *

- Fere forelesninger
- Flere seminarer
- Obligatorisk oppmøte på seminarer (f.eks. 50%)
- Flere obligatoriske avlinger/høyere krav
- Grundigere tilbakemeldinger på skriftlig arbeid
- Mer utfordrende fag
- Mentorordning (individuelle møter med en erfaren student)
- Bedre studentmøte/sosiale tiltak
- Synes tilbudet er bra som det er
- Annet

13. Instituttet for økonomi forsøker å styrke kullfølelsen og den faglige og sosiale tilhørigheten for studentene våre. De siste semestrene har vi satt dere opp på seminarer med de samme medstudentene på tvers av semestere og fag (gjelder de tre første semestrene av studiet). Hva synes dere om dette tiltaket? *

- Det fungerer godt
- Det ville fungert om ikke studentene selv velger å bytte gruppe
- Jeg ønsker ikke dette tiltaket, da det hindrer meg å bli kjent med andre på studiet.
- Jeg ønsker ikke dette tiltaket av andre grunner
- Jeg har ikke blitt berørt av dette tiltaket

14. Har du andre forslag til tiltak for å bedre kullfølelsen og tilhørigheten?

2/19/2019

MacForm Panel

15. Hvilken organisering av seminarundervisningen ville du valgt? (ett valg mulig) *

- Arbeide med oppgaver i første halvdel og presentasjoner (av studenter) i andre halvdel
- Arbeide med oppgaver i første halvdel og presentasjon (av seminarleder) i andre halvdel
- Krev om å løse oppgaver på forhånd; diskusjon og fremføringer av studenter på hele seminaret
- Seminarleder holder forelesninger der han/hun går gjennom seminaroppgavene
- Bruke hele seminaret på spørsmål og svar/dialog og diskusjon mellom seminarleder og studenter
- Annet

Continue Previous

16. Tid brukt på studiet
Hvor mange timer bruker/brakte du ukentlig på: *

	0	1-5	6-10	11-15	16-20	over 20
Forelesninger	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Seminarer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Egenorganisert gruppearbeid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Egenstudier	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lønnet arbeid	☐	☐	☐	☐	☐	☐

